

Δελτίο Τύπου

του οργανισμού της ΕΕ για τα ναρκωτικά, Λισαβόνα

Αριθ. 5/2000 – 11 Οκτωβρίου 2000

**ΠΡΟΣΟΧΗ: ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ
ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗ 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 12:00 ΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙ
(ΩΡΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ)**

**Ετήσια έκθεση σχετικά με το πρόβλημα των
ναρκωτικών στην ΕΕ**

**ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ –
ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ**

**Οι εξαρτημένοι από τα ναρκωτικά μετατρέπονται σε «έναν
χρονίως γηράσκοντα πληθυσμό»**

Αύξηση στην πολλαπλή χρήση ναρκωτικών

Τα πρότυπα της προβληματικής χρήσης ναρκωτικών στην ΕΕ μεταβάλλονται, σύμφωνα με την *Ετήσια Έκθεση σχετικά με την κατάσταση του προβλήματος των ναρκωτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, η οποία δημοσιεύεται σήμερα από τον Οργανισμό της ΕΕ για τα ναρκωτικά, Ε.Κ.Π.Ν.Τ, που εδρεύει στη Λισαβόνα.

Πέραν της εξάρτησης από την ηρωίνη – η οποία παρατηρείται ολοένα και περισσότερο σε έναν "χρονίως γηράσκοντα πληθυσμό" – παρατηρείται και προβληματική χρήση κοκαΐνης (συχνά μαζί με αλκοόλ), πολλαπλή χρήση ναρκωτικών όπως αμφεταμινών, έκστασης και φαρμάκων καθώς και βαριά χρήση κάνναβης.

Ο οργανισμός αναφέρει ότι η εκτίμηση της ΕΕ για την ύπαρξη 1,5 εκατομμυρίου προβληματικών χρηστών ναρκωτικών – εξαρτημένων κυρίως από ηρωίνη – παρέμεινε, σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση, σε μεγάλο βαθμό σταθερή, όπου δύο στους τρεις προβληματικούς χρήστες "φαίνεται ότι παρουσιάζουν τα κλινικά κριτήρια εξάρτησης". Η έκθεση προσθέτει ότι: "Το αξιοσημείωτο είναι ότι οι χρήστες ηρωίνης μετατρέπονται σε έναν χρονίως γηράσκοντα πληθυσμό με σοβαρά προβλήματα υγείας, καθώς και κοινωνικά και ψυχιατρικά προβλήματα."

Το Ε.Κ.Π.Ν.Τ. – σύμφωνα με το οποίο ως προβληματική χρήση ναρκωτικών ορίζεται η "ενδοφλέβια ή μακροχρόνια χρήση οπιούχων, κοκαΐνης και/ή αμφεταμινών" – παρατηρεί επίσης ότι, ενώ το ποσοστό αυτών που εντάσσονται σε προγράμματα θεραπείας της εξάρτησης από την ηρωίνη γενικά μειώνεται, οι νέες εισαγωγές για απεξάρτηση από κοκαΐνη ή κάνναβη παρουσιάζουν κάποια αύξηση – ιδιαίτερα στις νεότερες ηλικίες.

Γενικά, η πειραματική χρήση ηρωίνης παραμένει χαμηλή (ένας ή δύο ανά εκατό νεαρούς ενήλικες) και έρευνες στον σχολικό πληθυσμό δείχνουν ότι οι μαθητές είναι πολύ επιφυλακτικοί όσον αφορά τη χρήση της. Αυτό, εξηγεί η έκθεση, πιθανόν να οφείλεται στο αρνητικό στερεότυπο του "εξαρτημένου" – και στην αντίληψη ότι η ηρωίνη είναι ένα ναρκωτικό που συνδέεται στενά με το θάνατο και την ασθένεια.

Εντούτοις, "η χρήση ηρωίνης αναφέρεται από τους νέους, που κάνουν βαριά χρήση αμφεταμινών, έκστασης και άλλων ναρκωτικών, για ψυχαγωγικούς λόγους. Στις λοιπές http://www.emcdda.org/publications/publications_annrep.shtml

ομάδες υψηλού κινδύνου περιλαμβάνονται περιθωριοποιημένες μειονότητες, άστεγοι νέοι, νέοι σε ιδρύματα και νέοι παραβάτες του νόμου, φυλακισμένοι (ιδιαίτερα γυναίκες) και άτομα που ασκούν επαγγέλματα που σχετίζονται με το σεξ".

Και μια ακόμη τάση: «Το ποσοστό των ατόμων υπό θεραπεία που κάνουν ενδοφλέβια χρήση ηρωίνης μειώθηκε σε ορισμένες χώρες κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 και δεν φαίνεται να αυξάνεται. Το ποσοστό των νέων περιπτώσεων εθισμού στην ηρωίνη που κάνουν ενδοφλέβια χρήση είναι επίσης σημαντικά χαμηλότερο σε σύγκριση με το σύνολο των χρηστών ηρωίνης σε όλες τις χώρες όπου υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία».

Η βαριά πολλαπλή χρήση ναρκωτικών αυξάνεται

Η έκθεση επισημαίνει ότι υπάρχει αυξανόμενη ανησυχία για τη βαριά πολλαπλή χρήση ναρκωτικών, η οποία παρατηρείται στους «κύκλους της ουσίας έκστασης/ρέιβ».

Ο οργανισμός αναφέρει: "Τα πρότυπα χρήσης ναρκωτικών κατά το σαββατοκύριακο, καθώς και «ψυχαγωγικής» χρήσης αφορούν όλο και περισσότερο συνδυασμούς παράνομων και νόμιμων ναρκωτικών, συμπεριλαμβανόμενων του αλκοόλ και των ηρεμιστικών. Υπάρχει σημαντική αύξηση στη χρήση κοκαΐνης, συχνά σε συνδυασμό με μεγάλη κατανάλωση αλκοόλ. Η κατάχρηση υγραερίου αναπτήρων, αεροζόλ και κόλλας μεταξύ των μαθητών είναι πολλές φορές συχνότερη απ' ό,τι η χρήση αμφεταμινών και έκστασης, και αυξάνεται σε ορισμένες χώρες.

Ανησυχία για λοιμώδη νοσήματα

Η παρούσα έκθεση αναφέρει ότι ο αριθμός νέων κρουσμάτων AIDS μεταξύ των χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών εξακολουθεί να μειώνεται στη **Γαλλία**, **Ιταλία** και **Ισπανία**. Ένας από τους λόγους, σύμφωνα με τον Οργανισμό, είναι πιθανόν η ανάπτυξη νέων θεραπειών για τον ιό HIV στα τέλη της δεκαετίας του '90. Ωστόσο, ο αριθμός των κρουσμάτων AIDS εξακολουθεί να αυξάνεται στην **Πορτογαλία**, ενώ η μετάδοση του ιού HIV σημείωσε δραματική αύξηση στη **Φινλανδία** και προβλέπεται ότι θα οδηγήσει σύντομα σε αύξηση των κρουσμάτων AIDS.

Η έκθεση χαρακτηρίζει ως σοβαρή την κατάσταση που επικρατεί στην **Πορτογαλία** και τη **Φινλανδία**. "Οι επικίνδυνες συμπεριφορές, οι οποίες μπορεί να μεταδώσουν ασθένειες προκαλούν ανησυχίες. Στις ομάδες υψηλού κινδύνου περιλαμβάνονται νέοι χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών που δεν παρακολούθησαν προηγουμένως εκπαιδευτικές εκστρατείες· γυναίκες, οι οποίες τείνουν να μοιράζονται τα σύνεργα ενδοφλέβιας χρήσης περισσότερο από ό,τι οι άνδρες· ενδοφλέβιοι χρήστες ηρωίνης που κάνουν επίσης χρήση κοκαΐνης· και οι φυλακισμένοι χρήστες ναρκωτικών."

Η μόλυνση από τον ιό HIV μεταξύ των χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών είναι συχνότερη στην **Ισπανία** (32%) και την **Πορτογαλία** (27%). Ωστόσο, τα δύο τρίτα των χωρών της ΕΕ βρίσκονται κάτω από 5% – στο **Ηνωμένο Βασίλειο** φτάνει στο 1%.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '90, αναφέρει ο οργανισμός, ο επιπολασμός του ιού HIV φαίνεται να έχει σταθεροποιηθεί στις περισσότερες χώρες μετά τη σημαντική μείωση που ακολούθησε την πρώτη μεγάλη επιδημική έξαρση μεταξύ των χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών (XEN) κατά τα τέλη της δεκαετίας του 1980. Η ευκολότερη πρόσβαση σε αποστειρωμένες βελόνες και σύριγγες, η μεγαλύτερη διαθεσιμότητα προφυλακτικών, η παροχή συμβουλών και ο έλεγχος για HIV, και η θεραπεία υποκατάστασης – αποτελούν παράγοντες που συνέβαλαν στον έλεγχο της μετάδοσης του ιού HIV μεταξύ των χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών.

Ωστόσο, σε ορισμένες περιοχές, ο επιπολασμός εξακολουθεί ενδεχομένως να αυξάνεται. Στη **Φινλανδία**, τα κρούσματα μόλυνσης από HIV μεταξύ των XEN αυξήθηκαν δραματικά από το 1998. Και στα τέλη του 1998, στη Λισαβόνα, ο τοπικός επιπολασμός σε ομάδα εξαρτημένων κυρίως ενδοφλέβιας χρήσης ανήλθε σε 48%, ποσοστό υψηλότερο από ό,τι σε προηγούμενες μελέτες, φανερώνοντας πρόσφατη μόλυνση.

Το **Ε.Κ.Π.Ν.Τ.** παρατηρεί ότι οι κατά τόπους συνθήκες που αφορούν την κάθε παρατηρούμενη αύξηση είναι διαφορετικές, το αποτέλεσμα όμως είναι ότι "νέες εξάρσεις του ιού HIV παραμένουν μια σημαντική πιθανότητα" ... τόσο στις περιπτώσεις όπου η μόλυνση είναι περιορισμένη και ο ιός HIV μπορεί να μην θεωρείται ως άμεσος κίνδυνος (όπως στη

Φινλανδία) ... όσο και μεταξύ ομάδων υψηλού κινδύνου οι οποίες δεν επωφελήθηκαν από τις προσπάθειες πρόληψης.

Τα ποσοστά μόλυνσης από ηπατίτιδα C μεταξύ των χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών είναι εξαιρετικά υψηλά σε ολόκληρη την **ΕΕ**, και κυμαίνονται ως επί το πλείστον μεταξύ του 60% και 80%. Ο Οργανισμός εξηγεί: "Ο λόγος είναι ότι ο ιός της ηπατίτιδας C μεταδίδεται ευκολότερα από τον ιό HIV. Επομένως, τα μέτρα που συνέβαλαν στον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού HIV είναι ανεπαρκή για τον έλεγχο της ηπατίτιδας C.

"Η επίμονη εμφάνιση της μόλυνσης από ηπατίτιδα C μεταξύ νέων χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών απαιτεί καινοτόμο αντιμετώπιση. Είναι αναγκαία επίσης η σύσταση ενός συστήματος επιδημιολογικής επιτήρησης για ολόκληρη την **ΕΕ**."

Θάνατοι από ναρκωτικά

Η έκθεση εξηγεί ότι οι περισσότεροι θάνατοι εξαιτίας οπιούχων ουσιών συμβαίνουν μεταξύ χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών που βρίσκονται κοντά στο 30ο ή 40ο έτος της ηλικίας τους, και συνήθως μετά από αρκετά χρόνια χρήσης. Μια σαφής τάση προς μεγαλύτερες ηλικίες παρατηρείται στην ομάδα αυτή σε πολλές χώρες της **ΕΕ** – στην **Ισπανία**, για παράδειγμα, το 1996 μόνον το 20% των αποθανόντων χρηστών ήταν άνω των 30 ετών, ενώ το 1998 το ποσοστό αυτό έφτανε περίπου στο 65%.

Στη **Γαλλία**, **Γερμανία**, **Ισπανία**, και ως ένα βαθμό στην **Αυστρία** και **Ιταλία**, οι αιφνίδιοι συνδεόμενοι με τα ναρκωτικά θάνατοι σταθεροποιήθηκαν ή μειώθηκαν. Ωστόσο, μετά τον μικρό αριθμό τέτοιων θανάτων στις αρχές της δεκαετίας του '90, η **Ελλάδα**, η **Ιρλανδία** και η **Πορτογαλία** ανέφεραν έκτοτε σημαντική αύξηση. Μετά τον μεγάλο αριθμό αιφνίδιων συνδεόμενων με τα ναρκωτικά θανάτων που σημειώθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990, η αύξηση συνεχίζεται στη **Σουηδία** και το **Ηνωμένο Βασίλειο**.

Στην έκθεση αναφέρεται ότι, σε ορισμένες ομάδες χρηστών ναρκωτικών, παρατηρείται μείωση στον αριθμό θανάτων από υπερβολική δόση και AIDS, πράγμα που υποδηλώνει ότι κάποιοι από τους θανάτους είναι δυνατόν να προληφθούν.

Η έρευνα καταδεικνύει ότι τα ποσοστά θνησιμότητας είναι μέχρι και 20 φορές υψηλότερα μεταξύ των χρηστών οπιούχων ουσιών από ό,τι στις αντίστοιχες ηλικιακές ομάδες του γενικού πληθυσμού. Μεταξύ των γυναικών, τα ποσοστά μπορεί να είναι περισσότερο από 30 φορές υψηλότερα σε σύγκριση με τις γυναίκες μη-χρήστες της ίδιας ηλικιακής ομάδας του γενικού πληθυσμού. Η θνησιμότητα των χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών είναι δύο έως τέσσερις φορές μεγαλύτερη από ό,τι στους χρήστες μη-ενδοφλέβιων ναρκωτικών.

Μεταβαλλόμενες τάσεις στην εισαγωγή σε θεραπεία

Σε γενικές γραμμές το ποσοστό των ατόμων που καταφεύγουν σε θεραπεία για χρήση ηρωίνης μειώνεται, όπως αναφέρει το Ε.Κ.Π.Ν.Τ. Ωστόσο, οι νέες εισαγωγές για θεραπεία από τη χρήση κοκαΐνης ή κάνναβης παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις – ιδιαίτερα μεταξύ των νέων. Η τάση αυτή διαπιστώνεται σε πολλά κράτη μέλη.

Το ποσοστό των ατόμων που καταφεύγουν σε θεραπεία από τη χρήση αμφεταμινών είναι χαμηλό, αλλά υψηλό μεταξύ των νεοεισαγόμενων. "Αν και αυτές οι διακυμάνσεις μπορεί να καταδεικνύουν πραγματικές εξελίξεις, η διαφανόμενη αύξηση των χρηστών κάνναβης και κοκαΐνης μπορεί εν μέρει να απηχεί τη μείωση του αριθμού των περιπτώσεων χρηστών οπιούχων μεταξύ των νεοεισαγομένων για θεραπεία."

Υψηλότερα και χαμηλότερα ποσοστά προβληματικής χρήσης ναρκωτικών στην ΕΕ

Το **Λουξεμβούργο** φαίνεται να έχει το μεγαλύτερο ποσοστό προβληματικών χρηστών ναρκωτικών – περίπου επτά ανά χίλια άτομα του πληθυσμού ηλικίας από 15 έως 64 ετών. Ακολουθεί η **Ιταλία** (περίπου έξι ανά χίλια άτομα), το **Ηνωμένο Βασίλειο** και η **Ισπανία** (περίπου πέντε ανά χίλια), η **Ιρλανδία** και η **Γαλλία** (περίπου τέσσερα ανά χίλια), και η **Αυστρία**, το **Βέλγιο** και η **Δανία**, (περίπου τρία ανά χίλια). Η **Φινλανδία**, **Γερμανία**, **Ολλανδία** και **Σουηδία** έχουν το χαμηλότερο ποσοστό: δύο χρήστες ανά χίλια άτομα. Η γειτονική **Νορβηγία** κατατάσσεται με ποσοστό τεσσάρων χρηστών ανά χίλια άτομα.

Ο Οργανισμός αναφέρει ότι τα ποσοστά αυτά δείχνουν ότι η άμεση συσχέτιση μεταξύ της επικράτησης της προβληματικής χρήσης ναρκωτικών και της εθνικής πολιτικής για τα ναρκωτικά είναι περιορισμένη. Οι διάφορες χώρες φαίνεται να έχουν παρόμοια, συνήθως μέτρια, επίπεδα χρήσης, είτε οι πολιτικές τους είναι περισσότερο φιλελεύθερες είτε περισσότερο περιοριστικές.

Ένας παράγοντας που μπορεί να επηρεάζει την επικράτηση είναι το αν η γεωγραφική θέση της χώρας βρίσκεται σε κανάλι διακίνησης ναρκωτικών. Αυτό μπορεί να αυξήσει την τοπική διαθεσιμότητα ενός ναρκωτικού και επίσης να μειώσει την τιμή του, ιδίως όταν οι τοπικοί διακινητές ναρκωτικών πληρώνονται σε ναρκωτικά και όχι σε μετρητά.

Για παράδειγμα, στην **Ιταλία**, η προβληματική χρήση ναρκωτικών εξαπλώθηκε από το βορρά προς το νότο και από παραμεθόριες περιοχές προς το εσωτερικό της χώρας. "Η εξάπλωση ... φαίνεται να έχει ακολουθήσει τις κύριες οδούς διακίνησης (για παράδειγμα, από τα **Βαλκάνια** μέσω **Ελλάδας** στην **Πούλια**), ενώ μετακινήθηκε από τις μεγαλουπόλεις προς τις μικρότερες πόλεις σε αγροτικές περιοχές."

Κατασχέσεις και τιμές ηρωίνης

Ο αριθμός των κατασχέσεων ηρωίνης και οι κατασχεθείσες ποσότητες "σταθεροποιήθηκαν σε όλη την **ΕΕ**", με ορισμένες διακυμάνσεις μεταξύ των χωρών.

Η τιμή λιανικής πώλησης της ηρωίνης φαίνεται να παραμένει σταθερή σε μερικές χώρες, όπως το **Βέλγιο**, την **Ιρλανδία** και το **Λουξεμβούργο** – και να σταθεροποιείται, έπειτα από μείωση, σε άλλες χώρες, όπως η **Γερμανία**. Άλλες χώρες, όπως η **Ισπανία** και το **Ηνωμένο Βασίλειο** αναφέρουν αυξημένη διαθεσιμότητα φτηνότερης ηρωίνης, ιδίως της «καφέ ηρωίνης» η οποία καπνίζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Και ο οργανισμός καταλήγει: "Οι διακυμάνσεις στις κατασχέσεις και στη λιανική τιμή πώλησης της ηρωίνης είναι δύσκολο να αναλυθούν για κάθε χώρα. Μπορεί να απηχούν μια ολόκληρη σειρά παραγόντων, στους οποίους περιλαμβάνονται αλλαγές στις οδούς διακίνησης των ναρκωτικών και τους τρόπους διανομής τους στην **ΕΕ**, καθώς και διαφοροποιήσεις στη ζήτηση ηρωίνης. Η αυξημένη διαθεσιμότητα καφέ ηρωίνης μπορεί να απηχεί την αυξημένη παραγωγή της στη Νοτιοδυτική Ασία. Γενικά, τα στοιχεία υποδηλώνουν ότι παρά το ότι η χρήση και η εξάρτηση από ηρωίνη παραμένουν σταθερές, οι προσπάθειες να μειωθεί η προσφορά ελάχιστα επηρέασαν τη διαθεσιμότητα για όσους θέλουν να τη χρησιμοποιήσουν."

ΟΙ ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΆΛΛΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

1 στους 5 έχει δοκιμάσει κάνναβη

Αναφορικά με την κάνναβη, η σημερινή έκθεση αναφέρει ότι περίπου ένας στους πέντε Ευρωπαίους έχει δοκιμάσει τουλάχιστον μία φορά – δηλαδή τουλάχιστον 45 εκατομμύρια από όλους εμάς. Ο αριθμός αυτός είναι περίπου κατά πέντε εκατομμύρια μεγαλύτερος από την προηγούμενη εκτίμηση. Περίπου 15 εκατομμύρια, σχεδόν ένα στα 16 άτομα του πληθυσμού ηλικίας μεταξύ 15 έως 64 ετών, έκαναν χρήση κάνναβης κατά τους 12 τελευταίους μήνες.

Το **Ε.Κ.Π.Ν.Τ.** σχολιάζει: "Η κάνναβη παραμένει το ευρύτερα διαθέσιμο και συνηθέστερα χρησιμοποιούμενο ναρκωτικό σε όλη την **ΕΕ**, με σημαντική αύξηση της χρήσης της κατά τη δεκαετία του '90."

Όσον αφορά τη χρήση κάνναβης κατά τους 12 τελευταίους μήνες, το **Ηνωμένο Βασίλειο (Αγγλία & Ουαλία)**, καταλαμβάνει την πρώτη θέση, με έναν στους 10 ενήλικες (σχεδόν 10%). Η **Ισπανία** επίσης παρουσιάζει σχετικά υψηλό ποσοστό (περίπου 7%). Ωστόσο στη **Δανία**, που έχει το μεγαλύτερο ποσοστό δοκιμής τουλάχιστον μία φορά σε όλη τη ζωή του ατόμου στην **ΕΕ**, αναφέρεται ποσοστό μόνον 3% κατά τις μετρήσεις του τελευταίου 12μηνου. Όλα τα άλλα κράτη μέλη της **ΕΕ** για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία βρίσκονται στο 5% ή και χαμηλότερα.

Η παρούσα έκθεση προσθέτει ότι η χρήση κάνναβης είναι ακόμη υψηλότερη μεταξύ των νεαρών ατόμων. Περίπου ένα στα τέσσερα νεαρά άτομα (25%) ηλικίας 15 έως 16 ετών και σχεδόν ο μισός πληθυσμός (40%) των ατόμων ηλικίας 18 ετών έχουν δοκιμάσει κάνναβη. Μεταξύ των νεαρών ενηλίκων, τα νούμερα κυμαίνονται από 17% περίπου στη **Φινλανδία** και

τη **Σουηδία** έως 40% περίπου στο **Ηνωμένο Βασίλειο** και τη **Δανία**. Εντούτοις, κατά τους 12 τελευταίους μήνες η χρήση περιορίστηκε σε λιγότερους από έναν στους 10 νεαρούς ενήλικες στις περισσότερες χώρες της **ΕΕ**. Ο οργανισμός αναφέρει ότι "οι περισσότεροι που δοκιμάζουν δεν φαίνεται να συνεχίζουν να κάνουν χρήση μακροχρόνια".

Η κάνναβη είναι επίσης η ευρύτερα χρησιμοποιούμενη παράνομη ουσία μεταξύ των μαθητών, ενώ η χρήση της από αυτούς αυξήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 σε όλες σχεδόν τις χώρες της **ΕΕ**. Τα ποσοστά δοκιμής τουλάχιστον μία φορά σε όλη τη ζωή κυμαίνονται από 5 μέχρι 7% στην **Πορτογαλία** και τη **Σουηδία**, μέχρι 30 έως 40% στην **Ιρλανδία**, τις **Κάτω Χώρες** και το **Ηνωμένο Βασίλειο**. Ωστόσο, σε ορισμένες χώρες, η χρήση διαλυτών είναι συνηθέστερη σε αυτό το φάσμα ηλικίας – για παράδειγμα στην **Ελλάδα** ανέρχεται σχεδόν στο 15% των μαθητών ηλικίας 15 έως 16 ετών σε σύγκριση με το 10% για την κάνναβη.

Η χρήση κοκαΐνης αυξάνεται και εξαπλώνεται

Αναφορικά με την κοκαΐνη, ο οργανισμός αναφέρει ότι, αν και η κοκαΐνη χρησιμοποιείται λιγότερο συχνά από ό,τι οι αμφεταμίνες ή η έκσταση, η χρήση της αυξάνεται – και ειδικότερα στις κοινωνικά δραστήριες ομάδες – και εξαπλώνεται σε έναν ευρύτερο πληθυσμό. Σε όλη την **ΕΕ**, 1% έως 6% των ατόμων ηλικίας από 16 μέχρι 34 ετών και 1% έως 2% των μαθητών έχει δοκιμάσει κοκαΐνη τουλάχιστον μία φορά, αν και μερικές έρευνες αναφέρουν επίπεδα μέχρι και 4% μεταξύ ατόμων ηλικίας από 15 έως 16 ετών.

"Υψηλότερα επίπεδα χρήσης παρατηρούνται σε εργαζόμενους νέους ενήλικες με κοινωνική δραστηριότητα σε αστικά κέντρα", παρατηρεί το **Ε.Κ.Π.Ν.Τ.**. Και επίσης ότι "έχουν εντοπιστεί σοβαρά προβλήματα σχετιζόμενα με το κάπνισμα «crack», κυρίως στις γυναίκες που ασκούν επαγγέλματα σχετιζόμενα με το σεξ."

Αμφεταμίνες και έκσταση – μετατόπιση στη χρήση

Ο οργανισμός αναφέρει ότι οι αμφεταμίνες και η έκσταση έρχονται στη δεύτερη θέση των συχνότερα χρησιμοποιούμενων ναρκωτικών στην **ΕΕ**. Ποσοστό μεταξύ 1% έως 5% των ατόμων ηλικίας 16 έως 34 ετών έχουν κάνει χρήση των ουσιών αυτών. Τα ποσοστά είναι υψηλότερα σε πιο περιορισμένες ομάδες ηλικιών, αλλά σπάνια υπερβαίνουν το 10%. Ωστόσο, στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, το 16% των νεαρών ενήλικων εκτιμάται ότι έχει κάνει χρήση αμφεταμινών. "Η χρήση τους [σε όλη την **ΕΕ**] συνεχίζει να μετατοπίζεται από τις μεγάλες χορευτικές εκδηλώσεις προς κλαμπ, μπαρ και ιδιωτικές γιορτές γεωγραφικά περισσότερο διασκορπισμένα», προσθέτει η έκθεση. Οι πιθανές μακροχρόνιες νευρολογικές βλάβες που συνδέονται με τη μεγάλη χρήση έκστασης προκαλούν αυξανόμενη ανησυχία.

ΆΛΛΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ

- Νέες στρατηγικές για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών υιοθετήθηκαν στη **Γαλλία**, την **Πορτογαλία**, την **Ισπανία** και το **Ηνωμένο Βασίλειο**, καθώς και σε επίπεδο **Ευρωπαϊκής Ένωσης** ...

Οι πολιτικές αυτές καθίστανται περισσότερο εξισορροπητικές, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στην έγκυρη ενημέρωση, την πρόληψη και τη θεραπεία παρά στη μείωση της προσφοράς.

Η φυλάκιση για αδικήματα συνδεδεμένα με τη χρήση ναρκωτικών δεν είναι πια τόσο συχνή, ενώ με αυξανόμενο ρυθμό εφαρμόζονται εναλλακτικές λύσεις μέσα στα πλαίσια που προβλέπονται από το νόμο. Οι λύσεις αυτές ποικίλουν από την προσφορά κοινωνικής εργασίας μέχρι την εξωτερική ή εσωτερική θεραπεία.

- Η πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών στα σχολεία, στους χώρους ψυχαγωγίας και στις ομάδες υψηλού κινδύνου αποτελεί προτεραιότητα σε όλα τα κράτη μέλη της **ΕΕ**.

Αυξάνεται η χρήση του Διαδικτύου ως εκπαιδευτικού μέσου για νέους ανθρώπους, εκπαιδευτικούς και γονείς.

Σε ορισμένες χώρες εντατικοποιείται η εκπαίδευση των ατόμων που εργάζονται με νέους και του προσωπικού των νυκτερινών κέντρων και των μπαρ με στόχο την πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών.

Κατά τα πέντε τελευταία χρόνια ορισμένες χώρες έδωσαν βαρύτητα σε παρεμβάσεις με στόχο νεαρά άτομα εθνικών μειονοτήτων. Η χρήση ναρκωτικών είναι ιδιαίτερα εξαπλωμένη σε ορισμένες εθνοτικές ομάδες, οι οποίες κάνουν ελάχιστη χρήση των υπηρεσιών που σχετίζονται με τα ναρκωτικά – είτε εξαιτίας γλωσσικών προβλημάτων είτε εξαιτίας πολιτισμικών προκαταλήψεων. Μεταξύ των πολλά υποσχόμενων εναλλακτικών λύσεων, περιλαμβάνονται οι προσεγγίσεις από ομάδες ομοτίμων, στις οποίες συμμετέχουν σύλλογοι εθνοτήτων και οι οποίες προσφέρουν θεραπευτικές υπηρεσίες στην ανάλογη γλώσσα.

- Τα προγράμματα ανταλλαγής συρίγγων επεκτείνονται σε όλη την **ΕΕ** και εντατικοποιούνται οι δραστηριότητες για την αντιμετώπιση της περιορισμένης ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους της ενδοφλέβιας χρήσης ναρκωτικών. Οι υπηρεσίες άμεσης πρόσβασης αυξάνονται σε όλα τα κράτη μέλη. Ανάλογα με τις συγκεκριμένες ανάγκες των χρηστών και τους διαθέσιμους πόρους, οι υπηρεσίες αυτές προσφέρουν σίτιση και εγκαταστάσεις υγιεινής, ψυχοκοινωνική και ιατρική υποστήριξη, καθαρές βελόνες και σύριγγες, εγκαταστάσεις διανυκτέρευσης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, μεθαδόνη.
- Οι «αίθουσες χρηστών», στις οποίες τα ναρκωτικά μπορούν να καταναλωθούν υπό υγιεινές και επιτηρούμενες συνθήκες, εξακολουθούν να αποτελούν αντικείμενο διαφωνιών – ορισμένοι θεωρούν ότι με αυτόν τον τρόπο νομιμοποιείται η χρήση ναρκωτικών. Αν και έχουν δημιουργηθεί αίθουσες χρηστών σε τέσσερις πόλεις της **Γερμανίας** ήδη από το 1994, αυτές απόκτησαν νόμιμη υπόσταση μόλις τον Φεβρουάριο του 2000, όταν τροποποιήθηκε ο νόμος περί ναρκωτικών και ψηφίστηκε μία ρύθμιση-πλαίσιο για την πρόβλεψη ελάχιστων προδιαγραφών για τον εξοπλισμό και τη διαχείριση. Αντίθετα, τέτοιου είδους χώροι υπάρχουν στις **Κάτω Χώρες** εδώ και αρκετές δεκαετίες. Προσφάτως, το μέτρο καθιερώθηκε και στην **Ισπανία (Μαδρίτη)**.
- Εξειδικευμένες υπηρεσίες για γυναίκες χρήστες υπάρχουν σε όλη την **ΕΕ**. Πολλές από αυτές έχουν ως στόχο τις έγκυες γυναίκες και τις μητέρες, καθώς και τις γυναίκες που ασκούν επαγγέλματα που σχετίζονται με το σεξ.
- Ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού των φυλακισμένων στην **ΕΕ** κάνουν χρήση ναρκωτικών. Σε αυτούς προσφέρεται θεραπεία με αυξανόμενο ρυθμό, προκειμένου να αποτραπεί η υποτροπή τους στη χρήση παράνομων ουσιών και το έγκλημα. Τα ποσοστά των προβληματικών χρηστών ναρκωτικών κυμαίνονται μεταξύ 20%–50% του συνολικού πληθυσμού φυλακισμένων στα περισσότερα κράτη μέλη. Το ποσοστό των φυλακισμένων που είναι χρήστες ναρκωτικών είναι υψηλό με ό,τι μέτρο και αν συγκριθεί και όπως αναφέρει ο οργανισμός υποδηλώνει τη σπουδαιότητα που έχει η θεραπεία και τα εναλλακτικά μέτρα έναντι της φυλάκισης, για τα συγκεκριμένα άτομα.

Μελέτες αναφέρουν ότι μερικοί τρόφιμοι φυλακών αρχίζουν να κάνουν χρήση ναρκωτικών μέσα στη φυλακή, ενώ έχει επίσης αναφερθεί και μύηση στη χρήση ενδοφλεβίων ναρκωτικών. Αν και η ενδοφλέβια χρήση φαίνεται να είναι λιγότερο συχνή μέσα στη φυλακή από ό,τι έξω, ποσοστό μέχρι και 70% των χρηστών ενδοφλεβίων ναρκωτικών σε ορισμένες φυλακές μοιράζεται τις βελόνες και άλλα σύνεργα ενδοφλέβιας χρήσης.

- Η θεραπεία υποκατάστασης επεκτείνεται – και εντός των φυλακών – τόσο όσον αφορά τον αριθμό των θεραπευόμενων όσο και των χορηγούμενων ουσιών.

Σημείωση για τους εκδότες

1. **Η Ετήσια Έκθεση σχετικά με την κατάσταση του προβλήματος των ναρκωτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση** θα είναι διαθέσιμη από την ιστοσελίδα του Ε.Κ.Π.Ν.Τ. την Τετάρτη 11 Οκτωβρίου, στις 12 το μεσημέρι (ώρα Κεντρικής Ευρώπης), στη διεύθυνση:
http://www.emcdda.org/publications/publications_annrep.shtml
και <http://emcdda.kpnqwest.pt>
2. Άλλα θέματα της παρούσας έκθεσης παρουσιάζονται σε δύο χωριστά δελτία Τύπου, τα οποία θα δημοσιευθούν επίσης την Τετάρτη 11 Οκτωβρίου, στις 12 το μεσημέρι (ώρα Κεντρικής Ευρώπης), στη διεύθυνση:
<http://www.emcdda.org/press/press.shtml>
  - *Ο κοινωνικός στιγματισμός είναι πολύ μεγαλύτερος για τις γυναίκες χρήστες ναρκωτικών απ' ό,τι για τους άνδρες (Δελτίο Τύπου-ειδική έκδοση)*
  - *Η θεραπεία υποκατάστασης επεκτείνεται όλο και περισσότερο στην ΕΕ – "μολονότι ακόμα χαρακτηρίζεται από ελλιπή αξιολόγηση και ανομοιομορφία" (Δελτίο Τύπου-ειδική έκδοση)*

• Υπεύθυνη επικοινωνίας: Kathy Robertson, Υπεύθυνος Τύπου, Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών & Τοξικομανίας •
• Τηλ.: ++ 351 21 811 3000 • Φαξ: ++ 351 21 813 1711 • E-mail: Kathryn.Robertson@emcdda.org •
• EMCDDA, Rua da Cruz de Santa Apólonia 23–25, PT-1149-045 Lisbon, Portugal •
• Επισκεφθείτε μας στον Παγκόσμιο Ιστό, στη διεύθυνση <http://www.emcdda.org> •